

послѣшно време, вѣроятнo къмъ края на VII вѣкъ (Единъ по-новъ прѣписъ отъ тая география издаде К. Паткановъ въ Ж. М. Н. Пр. 1883. марта, стр. 21—36. „Изъ новаго списка географіи, приписываемой Моисею Хоренскому“). Авторътъ на тая редакция, като описва азиатска Сарматия, говори за разнитѣ български племена, що били получили имената си отъ рѣкитѣ, при които се населили. Такива племена той наброява четире: Купи-Булгар, Дучи-Булгар, Огхондор-Бакар и Чдар-Болкар. Споредъ автора, тия племена били живѣли на сѣверъ отъ Кавказскитѣ планини на рѣката Кубанъ и по на югъ. Въ Купи-Булгар Паткановъ съглежда името на рѣката Кубанъ въ формата *Cupis* или *Corpen*, както отъ VI вѣкъ тая рѣка почва да се нарича. Въ Чдар-Булгар френскиятъ прѣводачъ на Моисей Хоренски съглежда котрагитѣ. Огхондор-Бакар — Паткановъ идентифицира съ оногидуритѣ на византийскитѣ списатели и съ Вх'ндур-Булгар, известни отъ исторіята на Моисей Хоренски. Какво значи обаче Дучи-Булгар никой не се опитва, да *тълкува*. (По пататъкъ за тия арменски българи вж. при формитѣ на името.)

Първитѣ византийски списатели, които поменуватъ прабългарини подъ настоящето имѣ име,¹⁾ сж Иоанъ Антиохийски (II полов. на VI вѣкъ), единчкитъ, който говори и за повижаванieto на прабългаритѣ отъ Зенона и Теофилактъ Симоката (първа четвъртина на VII вѣкъ.) Иоанъ Антиохийски (Fragm. hist. Græc. ed. Didot. t. IV. p. 619: *Ἡ τῶν Θεοδορείων συζυγία αὐτῶς τὰ Ῥωμαίων ἀράματα καὶ τὰς περὶ τὰς περὶ τὴν Θράκην πόλεις ἐξεπύρρει, ὥς ἀναγκάσθηται τὸν Ζήνωνα τότε πρῶτον τῶς καλομένους Βουλγάρους ἐς συμμαχίαν προτρέψασθαι*. Theoph. Simocat. Hist. ed. Bonn. p. 276: οὗτοι ἑκατοντάσι δέκα Βουλγάρους προσέλιπον; — *ibid.*: οἱ δὲ Βούλγαροι πρόβρις ἐξέπαιπον τὴν τε μάχην ἀποκηρυχθέντος etc.; *ibid.*: οἱ μὲν οὖν Βούλγαροι πρὸς μάχην χεῖρας ἐνέμιξαν etc. — Теофанъ (VII в.) поменува българини подъ това имѣ за първѣ пътъ подъ годината 499. За нахлудванията имѣ въ Мизия прѣди тая дата (въ царуванieto на Зенона) нѣма у него никакъвъ поменъ. Той съвсѣмъ кратко бѣлѣжи: *Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει: καὶ οἱ καλομένοι Βούλγαροι τῇ Ἰλλυρικῇ καὶ Θράκῃ ἐπιτρέχουσι καὶ ἐπανατρέχουσι πρὶν γινώσθηναι αὐτοὺς*. (Chron. rec. de Boor, 143. повт. у Зонара, App. I. XIV, 2, p. 55). Тѣй като отъ събитieto, за което Теофанъ разказва въ тая бѣлѣжка, се били минали вече 180 години, трѣбва да се прѣдположи, че името българини ще е било известно въ Цариградъ много по-рано, и Теофанъ ще го е узналъ негли отъ по-стари документи, които му сж послужили за изворъ, или пъкъ ще е дошло до него по устно прѣданіе. Въ обща употреба влѣзва името българини между византийскитѣ списатели едва въ IX вѣкъ, отъ Теофана и Никифора насамъ,

¹⁾ Мнѣнieto, че името „българини“ се явява въ гръцката литература най-напрѣдъ въ една гръцка хроника, която се свързва съ год. 237 под. Р. Хр. не е вѣрно. Отъ тая хроника се е отчула въ латински прѣводъ една таблица на народитѣ, въ която между друго се поменуватъ съвсѣмъ на края „*Ziezi ex quo Vulgares*“ (Mommson, Über den Chronographen vom Jahre 354. Lpz. 1850. p. 591). Професоръ Гуттмидъ изказа обаче сжмнѣние въ голѣмата древностъ на тоя насажъ. Той се догажда, че бѣлѣжката за българитѣ, че е била прибавена въ 539 година отъ някого, което е обработило за послѣдѣвъ нѣтъ хронографа отъ 354 година. Споредъ Гуттмида *Ziezi* е развалено отъ библи. *Iezel* (*Куника*, Ал-Бекри 148).